

Víra a skutky

Tématem 2,14-26 je vztah víry a skutků (1,3n; 1,19n; 2,12). Víra je buď činná síla viditelně proměňující život, nebo to není víra. Víra bez skutků je mrtvá a k ničemu, jako je k ničemu soucit k chudému bratru bez praktické pomoci. V poslušných, důvěřivých, byť navenek bláznivých skutcích se naopak víra uskutečňuje a dochází naplnění. Oddíl lze rozdělit takto:

1. **v14-17:** víra bez skutků nepřináší spásu (příklad nečinné charity);
2. **v18-20:** víra bez skutků je k ničemu (příklad démonů);
3. **v21-26:** teprve skutky víry přivádějí víru k naplnění (příklad Abrahama a Rachab).

Výkladové poznámky: Oddíl navazuje na pasáž pojednávající o sociálních rozdílech ve sboru. Milosrdenství, které rozdíly překonává (v13), je tak první ilustrací provázanosti víry a skutků (v15n). Není zřetelné, zda se zde skutky rozumí poslušnost Zákona, zvl. soucit s potřebnými (v8-12.15n), nebo zda spíše skutky situačně motivované vírou, byť by to byly činy nerozumné a pochybné, jako obětování syna a pomoc nepříteli (v21.25). Je soucit jen ilustrací, zatímco Abrahamův a Rachabin čin hlavním tématem; anebo jsou jejich zvláštní skutky jen speciálním příkladem obecné poslušnosti Boží vůle?

Jakub odmítá „ospravedlnění z *pouhé víry*“, čímž se zdá být v konfliktu s Pavlem (Ř 3,28; 4,3; aj.). Pavel ovšem rovněž neučí „*pouhou víru*“, která nenese ovoce (Ř 6 aj.); pojmem „skutky zákona“ navíc označuje příkazy o obřizce, košer jídelníčku a svátcích, sz. ustanovení, která do mesiášova příchodu měla oddělovat lid Izraele od národů. Z této perspektivy si apoštolové neprotiřečí: Pavel nemluví proti skutkům, nýbrž proti vytěsňování pohanů z církve. A Jakub nemluví proti spásné víře, nýbrž proti náboženskému sebeklamu (1,16nn).

Náměty k rozhovoru ve skupince

- Kdy platí o víře, že je mrtvá?
- V čem spočívá život víry?
- Jak se víra projevuje v mém životě ve společenství sboru, rodiny, města atd.?

- Proč je víra démonů k ničemu?
- Byli Abraham a Rachab ospravedlněni z víry, anebo ze skutků?
- O jakých skutcích je tu řeč?

- Čím víra prospívá skutkům?
- A čím skutky prospívají víře?
- D. Bonhoeffer napsal: Jen věřící poslouchá a jen poslušný věří. Najdi příklady z Bible i ze života, kdy víra zrodila skutky a kdy skutky zrodily víru.